

Expunere de motive

Scopul prezentei propuneri de lege este acela de a crea un cadru legal care să sporească natalitatea, spiritul antreprenorial și libertatea de exercitare a activităților independente, cum este cazul profesiilor libere, meseriilor libere, persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și a întreprinderilor familiale.

Profesiile și meseriile libere, precum și persoanele care realizează venituri din activități independente, cum sunt: persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale sau întreprinderile familiale se află într-o situație diferită de cea a salariaților, ceea ce determină că legiuitorul trebuie să se asigure că ambele categorii sunt protejate în aceeași măsură de lege.

Față de salariatul care își desfășoară activitatea în baza unui contract de muncă, persoana care realizează activități economice independente își gestionează atât drepturile, cât obligațiile sale, fiind asimilată unui antreprenor. Profesiile libere marchează o îmbinare a componentei de execuție cu cea de conducere. În acest fel, cel care exercită o profesie liberă este responsabil cu identificarea clientelei, trebuind să mențină un dialog constant în acest sens, să gestioneze toate activitățile birocratice legate de desfășurarea activității sale, angajații etc. De aceea, persoanele care exercită activități economice independente necesită un tratament distinct de cel al salariaților, pentru a beneficia de garanții minime astfel încât activitatea să nu le fie periclitată și să își atingă obiectivele profesionale în urma cărora societatea beneficiază pe deplin.

Salariații își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri ierarhice bine definite, respectând regulile stabilite în contractul de muncă. Atribuțiile lor sunt stabilite de angajator, iar modul în care își îndeplinesc sarcinile este supus unor norme și proceduri prestabilite. Acest lucru conferă o previzibilitate și siguranță celui care are calitatea de salariat. În schimb, profesioniștii liberi și persoanele ce realizează activități independente își stabilesc propriile atribuții și priorități, având libertatea de a alege clienții cu care doresc să colaboreze și proiectele pe care le preiau, însă această autonomie reprezintă, totodată, un risc deoarece ei funcționează după cererea pieței, astfel încât în anumite perioade aceștia ar putea fi vulnerabili. De aceea, este necesar ca în momentele delicate pentru exercitarea activităților profesionale, cum ar putea fi și nașterea unui copil, aceștia să fie protejați de lege.

În realitate, creșterea unui copil poate deveni un obstacol în cazul profesioniștilor liberi, deoarece, *de lege lata*, aceștia trebuie să-și suspende activitatea profesională, încheind toate proiectele *pendinte* pe care le desfășoară. Acest lucru creează multe neajunsuri practice, fiindcă profesia liberă implică o conduită proactivă, chiar și în momente de concediu. Firesc este ca aceste persoane, dacă doresc, să aibă posibilitatea de a continua activitățile începute, altminteri, fiindu-le afectat statutul și fiind „uitați”. De aceea, este necesar ca profesioniștii liberi să aibă posibilitatea de a-și exercita profesia, dacă doresc, și în această perioadă, fără a le fi afectat dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea copilului.

Practic, persoanele care realizează activități economice independente, cum sunt profesiile libere, persoanele fizice independente și cei organizați ca persoane fizice autorizate, întreprinderi

familiale, respectiv întreprinderi individuale, în funcție de alegerea lor, pot intra în concediu de creștere a copilului, suspendându-și activitatea sau pot continua să desfășoare activitatea respectivă. În ambele situații, aceștia vor primi indemnizația lunară de creștere a copilului, cu distincția că cei care se află în concediu de creștere a copilului nu pot depăși plafonul instituit de art. 16 alin. (3) lit. c), însă cei care nu și-au suspendat activitatea, deci nu se află în concediu de creștere a copilului, dar beneficiază de indemnizație nu mai sunt ținuți de acest plafon.

Pentru a concretiza analiza, propunerea vizează două aspecte: (i) instituirea unui cadru legal ce permite exercitarea activităților economice independente organizate într-un nivel optim, precum și sporirea natalității prin oferirea unui grad mai ridicat de libertate acestor persoane; (ii) armonizarea legislativă a normelor juridice în materie.

(i) Mai întâi, din moment ce *de lege lata* persoanele care exercită profesii libere, meserii libere sau alte activități economice independente trebuie să depună dovada suspendării profesiei odată cu cererea de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului și nu mai pot continua activitatea pe care o desfășurau până atunci. Mai mult, acestora le este interzis să realizeze venituri supuse impozitului în această perioadă, cu excepția obținerii unui venit net ce nu depășește de 8 ori cuantumul minim al indemnizației prevăzut în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor. Coroborat cu art. 9¹ alin. (1) din Normele Metodologice din 2011 de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, venitul nu poate proveni din activitatea care a stat la baza stabilirii dreptului la indemnizație conform.

Această situație este nefirească: spre exemplu un avocat poate realiza venituri în cuantumul prevăzut de lege din orice altă activitate, dar nu și din cea de avocat. Această limitare nu are nicio fundamentare juridică sau socială. Dimpotrivă, ea creează un cadru legal artificial și anevoios pentru profesioniștii care își doresc întemeierea unei familii.

De aceea, neajunsul trebuie corectat prin instituirea unui context mai favorabil pentru familiile în care părinții activează într-o profesie liberală, pentru a reda un echilibru între riscurile la care aceștia sunt supuși pe piața muncii și beneficiile pe care le obțin. În acest sens, se impune modificarea prevederii care obligă aceste persoane să depună dovada suspendării din funcție, pentru a da posibilitatea ca profesioniștii să nu se suspende, dacă doresc, pe timpul beneficierii de indemnizație pentru creșterea copilului.

Mai mult, menționarea expresă a posibilității realizării venitului inclusiv din activitatea ce a stat la baza stabilirii dreptului la indemnizație va concretiza nevoia acestor persoane de a-și desfășura activitatea cel puțin la nivel minim.

(ii) Totodată, este necesară, din aceleași motive, intervenția în corelarea Legii speciale nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților cu celelalte dispoziții în materie. Armonizarea vizează art. 85, care impune un stagiul de cotizare de 12 luni pentru fiecare tip de risc asigurat, ceea ce contravine Ordonanței de urgență nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, ce condiționează aceste indemnizații de un stagiul de cotizare de numai 6 luni. Situația este inechitabilă, salariații fiind tratați într-un mod preferențial avocaților. Astfel, este necesar ca și avocații să beneficieze de același tratament,

impunându-se aplicarea OUG nr. 158/2005 și în cazul acestora, cu titlu de lege generală, stagiul de cotizare pentru riscurile asigurate în cazul profesioniștilor avocați devenind 6 luni.

Similar, art. 91 alin. (2) din Legea nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților consacră o viziune mai restrânsă în cazul avocaților. Această dispoziție interzice asiguratelor să realizeze venituri din profesie pe perioada concediului de maternitate, însă în cazul celorlalte persoane acest fapt este permis, deoarece prevederile Ordonanței de urgență nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate nu interzic acest aspect.

În final, articolul 95 din Legea nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări trebuie abrogat pentru a se armoniza cu modificările de la punctul (i) din ce privesc O.U.G. 111/2010.

Inițiatori:

Deputat Murariu Oana - USR

Senator Niculescu- Țăgârlaș Cristian-Augustin - PNL

Senator Spătaru Simona - USR

Deputat Morar Diana-Olivia - PNL

Deputat Badea Mihai-Alexandru - USR

Senator Banu Claudia - PNL

Senator Moș Arina - PNL